

UREDNIŠTVO IN UPEAVA: LJUBLJANA, KNAPLJEVA ULICA ŠTEV. 5, TELEFON 31-22 do 31-26. ROKOPISI SE NE VRAČAJO. IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

INSERATNI ODDELEK LJUBLJANA, MELENBURGOVA ULICA ŠT. 6, TELEFON 33-32, 33-33. POSTNI ČEKOVNI RACUM V LJUBLJANI ŠT. 11.739. OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROCNINA 45 DIN

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTNE SLOVENIJE

Prišel bo čas, ko bo ljudstvo samo s svojo voljo odločalo o svoji usodi, ne da bi mu jo krojili drugi

Maršal Tito primorskemu ljudstvu ob obisku predstavnikov Poljske republike v Postojni

Postojna, 24. okt. (Tanjug) Maršal Tito je imel v torek zvečer ob obisku predstavnikov Poljske republike v Postojni pred ogromno množico ljudstva naslednji govor:

Tovariši in tovarišice! Prišel sem vas semkaj pozdravit. Vem, kaj vas zanima, in o tem vam bom povedal nekaj besed.

Povedal vam bom, kaj smo doslej napravili za vas. Dobro veste, kako težko nam je bilo, ko smo videli, da niso upoštevali pravic naših narodov, pravice tega naroda na tej zemlji, v tistem forumu, ki naj bi popravil krivico, prizadeto v preteklosti. Vi veste, da te pravice niso bile priznane prav od onih, ki so bili v tej vojni naši zavezniki, od onih, ki so govorili med vojno o pravicah narodov ter so celo izdali neko Atlantsko listino, od katere ni ostalo nič drugega kakor oole fraze. Vi veste, tovariši in tovarišice, da so na pariški konferenci ne glede na vse razloge govorili samo: Ne damo! — in ničesar več.

Zakaj je bilo tako? S čim smo se jim mogli zameriti v tej kratki dobi po končani vojni? To je zaradi tega, ker so hoteli nekatere velesile izvele iz te vojne korist zase, bodisi na škodo malih narodov. Oni pravijo, da branijo interese italijanskega naroda. To ni iskreno, to ni res. Oni upošteva samo svoje interese in imajo samo en cilj: da bi se vsedli tukaj pred naša vrata.

Napravili smo vse, kar smo mogli, borili smo se, kolikor je bilo najbolj mogoče z dovoljenimi sredstvi. Ni smo se izbili upanja, da se bo kljub temu še kaj popravilo, ker odločno zahtevamo v imenu vseh naših narodov, naj se krivica, ki so jo nam prizadeli, popravi. Toda jaz vam obljubljam, da bomo, čeprav ne bomo dosegli tega, do česar imamo pravo, dosegli, dobi to jutri. (Dolgotržno odobravanje.) To svojo pravico bomo dobili, če bomo složni, če bomo vztrajni, če ne bomo nikdar pozabili krivice, ki so nam jo danes napravili, in če bomo vsi ostali pri tem, da morajo biti vsi naši bratje s nami v naši skupni domovini — Jugoslaviji. (Močno vzkljanje: »Trst je naš! Trst je naš!«)

Jaz in moji tovariši smo že večkrat pevedali, da ne bo nihče pričakal, da bi nasledili nekakšno izjavo. Znamo biti tudi potrpežljivi, znamo tudi čakati, znamo pa tudi doseči to, za kar smo se vztrajno borili.

Tovariši in tovarišice! Naša delegacija na pariški konferenci je končala svoje delo. V našem imenu in v imenu vseh naših narodov je nemurno in vztrajno dokazovala pravice naših narodov. Tamkaj je navajala takšne argumente, ki jih ni mogel nihče pobijati: tudi tisti, ki nas najmanj ljubijo, jih niso mogli pobiti. Pred vsem svetom, pred vsem poštenim človeštvom je jasno, da imamo prav mi, a ne oni. Ves svet ve, da nam delajo krivico, in prav zato, ker je to tako, verujemo, da bomo kljub temu nekega dne dosegli to, za kar se bomo borili.

Govorili bodo tudi še na drugem kraju o vprašanju Trsta, Slovenskega Primorja in o tistih delih Istre, ki so bili po francoskem predlogu odtrgani od našega živega telesa. Odkrito lahko povem: Morda tudi tokrat se ne bomo uspeli popolnoma, ker imajo naši bivši zavezniki neko določeno količino glasov. Ki nas obkleva in kateri se ne moremo upreti, kadar gre za glasovanje, moralo pa je zmaga naša. Ta zmaga naših narodov je za nas zelo dragocena. Da je nam perspektive za bodočnost, ker ve ves svet, da je to, kar zahtevamo, naše in da mora nekega dne biti naše. Kljub raznim načrtom, ki bi jih delali, bo prišel čas, ko bo ljudstvo samo s svojo trdno voljo odločalo o svoji usodi, ne da bi mu jo drugi krojili. (Dolgotržno odobravanje in vzkljanje: »Tujega nečemo, svojega ne damo!«)

Tovariši in tovarišice! Povsod smo videli na naši poti od Beograda do sem, v Srbiji, na Hrvaškem in tukaj v Sloveniji, da je ljudstvo v polni meri razumelo vse to, kar se je dogodilo v Parizu. Ljudstvo popolnoma razume, ne da bi mu bilo potrebno pojasnjevati, da smo napravili vse, kar smo mogli, toda več ni bilo v naših močeh. Ljudstvo to popolnoma razume, ni potrto, kar je zanj najbolj častno, temveč gleda z vedrim obrazom v svojo bodočnost, trdno prepričano, da bo nekega dne zmagalo. Ljudstvo ni žalostno, temveč je še bolj odločno, da nadaljuje svojo izgradnjo, da utrjuje sebe znotraj, da utrjuje svojo enotnost, da krepi svoje gnotno stanje in da združeno in utrjeno znotraj dokazuje vsemu svetu, da ne morejo nobeni krivični sklepi pariške konferencie zloiniti našega ljudstva, temveč ga nasprotno še bolj krepijo.

Med našo reakcijo so tudi takšni, ki govorijo, da zato nismo dobili Trsta, ker nismo dovolj čvrsto povezani z zapadnimi zavezniki, ker jih jezimo in ne poslušamo itd. To je politični trik, navaden manevar. Kaj pa je bilo pred 26—27 leti? Tedaj so naši oblastniki poslušali zapadne demokracije, kljub temu pa niso ničesar dosegli. Vi veste, da so pred 20 in več leti v Parizu prav tako krojili usodo te države, kakor jo sedaj. In kaj se je zgodilo? Zgodilo se je to, da ste vi, ki uživate danes svobodo, prišli pod italijansko suženjstvo in da ste bili toliko let sužnji tujca. To so napravili oni, ki govorijo danes, da smo mi krivi, in da bi oni, ki so prijatelji inozemskih reakcionarjev, to izvojevali, če bi bili na oblasti. Ni to res, tovariši in tovarišice! (Dolgotržno odobravanje: »Dol z reakcijo! Ne gre za to, temveč za nekaj drugega.«)

Kakor veste, smo vodili veliko osvobodilno vojno. Ko smo vstopili v to vojno, nismo postavljali nobenih zahtev odnosno nobenih pogojev niti Angležem, niti Američanom. Nismo rekli, da se bomo borili, če nam dajo to ali ono. V vojno smo stopili na njihovo stran proti našemu skupnemu sovražniku. Žrtvovali smo vse, kar smo mogli žrtvovati. Žrtvovali smo mnogo v materialu, še več pa ljudi. Menili smo, da je prišel čas, da se borimo skupaj z našimi zavezniki proti skupnemu sovražniku, ki je ogražal svet, da bi osvobodili svojo državo in izvojevali to, kar

nam je bilo v prejšnji vojni odvzeto, toda tisti, s katerimi smo se skupaj borili, po vojni niso več mislili tako, kakor smo želeli. Vodili so skupaj z nami osvobodilno vojno, sedaj pa hočejo vsiliti nam, svojim zaveznikom v vojni, imperialističen mir. Ne samo naša država, temveč tudi druge, se morajo prav tako vztrajno boriti za svoje pravice.

Vidite, tovariši in tovarišice, tukaj so predstavniki naše bratske republike Poljske, predsednik poljskega Narodnega sveta g. Bierut in maršal Poljske g. Rola Zymierski in njihovi ministri in sodelavci. Tudi naši poljski bratje se morajo še danes boriti za svoje pravice, da jim ne bi odvzeli teži, kar je njihovo, njihova s krvjo namočena zemlja tam ob reki Odri. Nekateri tuji reakcionarji hočejo spremeniti že ustvarjene meje v škodo poljskega naroda. Torej nismo samo mi v takšnem položaju, temveč tudi drugi narodi. Prav zato pa je danes naša osnovna naloga v tem, da združimo vse svoje sile, da jih okrepimo in skupaj s poljskim narodom, skupaj z veliko Sovjetsko zvezo, skupaj z vsemi slovanskimi in ostalimi svobodoljubnimi narodi, ki so se pokazali v tej vojni kot najmočnejša sila v borbi proti sovražniku vsega človeštva, gremo naprej k okrepljeni prijateljstvu, tega tovarištva, da se borimo za mir, za pravičen mir.

Tovariši in tovarišice, s tega mesta vas še enkrat prisrčno pozdravljam. Naj vzkljamo vsi skupaj!

Nihče na svetu nas ne bo mogel ustavljati pri izvrševanju postavljenih nalog

Govor maršala Tita ljudstvu z obeh strani nekdanje meje, na mostu, ki spaja Sušak in Reko

Reka, 24. okt. (Tanjug) Ob obisku predstavnikov Poljske republike na Jadranu je imel maršal Tito na velikem zborovanju ljudstva s Sušaka in Reke ob novo zgrajenem mostu, ki spaja obe mesti, naslednji govor:

Tovariši in tovarišice!

Prikrat po osvoboditvi sem prišel semkaj s svojimi tovariši in z našimi visokimi gosti, da bi vas videl in pozdravil v imenu narodov Jugoslavije. Na tem mestu pozdravljam tudi ljudstvo s te strani nekdanje versajske meje, pozdravljam pa tudi ljudstvo na oni strani, ki je več kot 20 let ječalo pod tujim jarmom. Pozdravljam tudi Hrvatje in Italijane na oni strani in želim poudariti, kako važno je to, da se med narodi, ki tukaj živijo, goji in krepi bratstvo in enotnost. (Dolgotržno vzkljanje bratstvu in enotnosti.)

Bratstvo in enotnost smo ustvarjali v prvi vrsti med osnovnimi narodi Jugoslavije, med Srbi, Hrvatji, Slovenci, Makedonci itd., toda na ozemlju Jugoslavije so tudi druge narodnosti, ki že od nekdanj živijo z nami skupaj. Tudi z drugimi narodnostmi smo prav tako želeli doseči in smo dosegli bratstvo in enotnost. To bratstvo in enotnost ima svojo novo podlago v novi FLRJ. Ta podlaga temelji na skupnih enotnih interesih vseh, ki naseljujejo novo Jugoslavijo, ne glede na to, kateri narodnosti pripadajo, a to je — nova družbena ureditev, nova socialna ureditev. Nova socialna ureditev je podlaga tega bratstva in enotnosti. Vsi narodi skupaj imajo tukaj skupne interese, ki so v odločitvi, da se ustvari boljša in srečnejša bodočnost, da se zgradi porušena država in da se ustvari za nova pokolenja, ki bodo prišla, takšno življenje, da bi mogla reči: Naši očetej in naši predniki so v resnici izvršili svojo nalogo in svojo dolžnost do pokolenj, ki so prišla za njimi. (Dolgotržno odobravanje.)

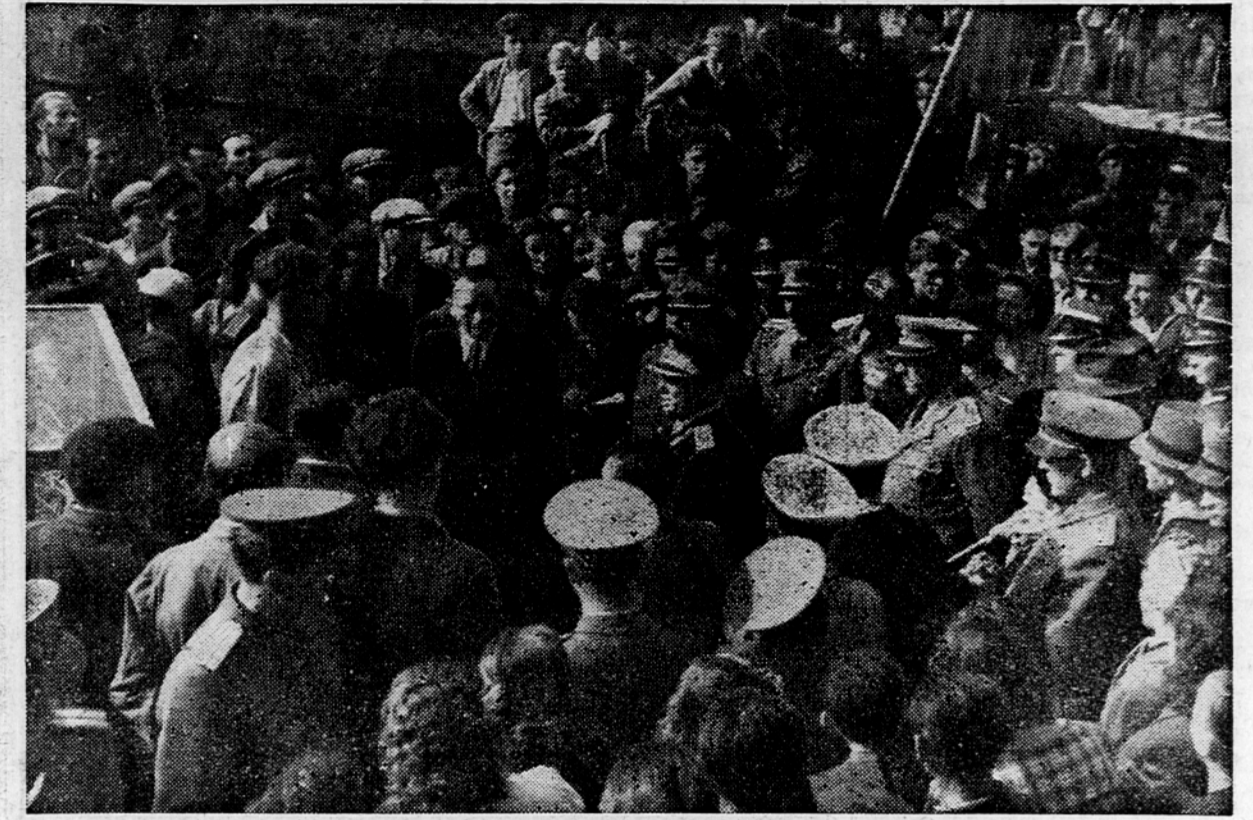
Ali je pri nas kakšna močna podlaga tega bratstva in enotnosti? To je, tovariši in tovarišice, naša ljudska demokracija. Bratstva in enotnosti ne bi mogli ustvariti, če ne bi imeli prej politične podlage. Bratstva in enotnosti ne bi mogli ustvariti, če ne bi imeli svoje ljudske demokracije za najširše ljudske množice. Očitaj nam, da nimamo demokracije zapadnega tipa. Jasno, da nas ni bila velika nesreča, če bi imeli po tolikih izkušnjah takšno demokracijo. Takšno demokracijo smo imeli pred to strašno vojno v stari Jugoslaviji, pa tudi vi tukaj na Reki, v Istri in Slovenskem Primorju v Mussolinijevi Italiji. Poznamo tisto demokracijo, ki jo zopet hočejo očistiti. Takšne demokracije nečemo več, ker smo si ustvarili novo. (Burno vzkljanje novi Jugoslaviji in ljudski oblasti.)

Kakšna je osnova te nove demokracije in kakšna je razlika med to

demokracijo pri nas in one zapadno demokracijo. Pri nas demokracija ni fraza. To ni nekaj, kar se samo navaja v nekaterih akkih in listinah. Ne, pri nas je to realnost. Njena podlaga pa je pravilna rešitev socialnega in nacionalnega vprašanja. Kakšna je neki ta demokracija, da v normalni mirni dobi velik del ljudstva nima možnosti, da bi si poleg polnih prodajal, poleg polnih skladišč in ob izobilju vsega, s čimer bi se človek mogel okoristiti, to lahko kupil in si zboljšal življenje. Pravico do tega ima samo manjši del, ki ima edini za to možnost v tej zapadni demokraciji. Kakšna demokracija je to, kjer delavec nikoli ne ve, koliko dni ali mesecev, o letih pa še ne govorimo, bo mogel delati in se potiti za kapitaliste zato, da bi na težak način zaslužil tudi zase skorjico suhega kruha. V takšni družbeni ureditvi dela samo toliko časa, dokler je potreben sistem, ki ga izrablja, in ko mu ni več potreben, ga vržejo na cesto. Naša demokracija pa nima takšne osnove. Ustvarila je nove pogoje za delavski razred. V naši demokraciji se delavskemu razredu ni treba bati brezposelnosti in jutrišnjega dneva, ker mu je v naši demokraciji dano potrebno varstvo.

V naši demokraciji je ustvarjeno prav tako tudi novo sodelovanje med vsemi sloji našega ljudstva, med delavci, med kmeti in ljudsko inteligenco, med vsemi onimi, ki delajo in ki si sami zaslužijo za svoje življenje. V naši demokraciji niso kmetje predmet izkoriščanja, za otepljevanje življenja kakih vladajočih klik. Pri nas so kmetje subjekt in zares realni činitelj, skupno z delavci najvažnejši činitelj, na katerem temelji naša nova Federativna ljudska republika Jugoslavija. Danes pri nas kmetje niso več brezimenska množica, ki so jo prej vedno tlačili razni brezvestni ljudje zato, da bi izvele zase korist in da bi se s pomočjo kmetov povzpeli na hrbet ljudstva. Danes so kmetje svobodni činitelji, ki sam določa svojo usodo in ki pošilja na vodilna mesta ljudi iz svoje srede. V naše demokraciji je inteligenca, toda ne inteligenca v obliki neke privilegirane kaste, ki živi birokratsko življenje in ki je odvojena od ogromne večine ljudstva, od delavcev in kmetov, temveč ljudska inteligenca, ki je zlita z našim ljudstvom in ki služi in mora služiti samo interesom ljudstva, za katerega naj dela. Tako je v naši demokraciji.

V zapadni demokraciji ni tega spajanja, temveč je globoka pregrada med onimi, ki vladajo, in onimi, ki naj nosijo celotno breme na svojih ramenih. Razumljivo, da ta naša demokracija ni vseč reakcionarjem v drugih državah. (Vzkliki: Dol z reakcijo!) Da jim ta naša demokracija ni všeč, še preveč dokazuje to, da hočejo s svojim ravnanjem škodovati

Predstavniki Poljske republike in maršal Tito med delavstvom kmetov in ljubiteljskega ljudstva v Postojni

»Naj živi naša zaveznička Poljska republika! Naj živijo naši dragi gosti, ki bivajo danes v naši središču!«

skupaj žalositi če bo potrebno, skupaj hoditi, če bo potrebno, tudi v nove odpovedi, dajati nove žrtve, če bomo ogozdeni. (Dolgotržno odobravanje.) Te današnje veliko zborovanje ima še en simboličen pomen, ki je v tem, da so prišli naši bratje s Baltika na sinje Jadransko morje, da bi sta zapeljati naše vojne prijateljstvo, naše tovarištvo, ki je doloceno tudi v naši pogodbi o prijateljstvu in vzajemni pomoči.

Kad bi se povrnil tovariši in tovarišice, na zadevo, ki vas vse zanima, katere pa nisem podčrtal, ko sem govoril, da nas ne samo naša reakcija, temveč tudi ona izven naše meje ne ljubi. Rad bi vam povedal nekaj tudi o tistem delu Julijske krajine, o kateri ste slišali v pariški konferenci. Kljub vsemu našemu prizadevanju in prizadevanju naših bratov Slovanov s Sovjetsko zvezo na čelu, doslej v tej zadevi še nismo mogli doseči, da bi bile naše upravičene zahteve zadovoljene. V zvezi s tem sem hotel podčrtati, da se po vojni razkrinkali oni, ki so govorili o svobodni samoodločbi, ki so govorili o Atlantski listini, o svobodi narodov itd. Za nas je velikanskega pomena, pa tudi za vse svobodoljubno napredno človeštvo, da se je mednarodna reakcija na pariški konferenci razkrinkala in da je pokazala svoje imperialistične težnje ter svoj polni imperialistični obraz pred vsem svetom. Za nas je veliko zadoščenje, ker lahko rečemo pred vsem svetom: Vidite, vi govorite eno, delate pa drugače! (Dolgotržno odobravanje in prolesti proti reakciji.)

Čeprav se nam tokrat ni posrečilo, da bi bile naše upravičene zahteve zadovoljene, se nismo odrekli nadaljni borbi s ciljem, da bi bili nekega dne vsi naši bratje združeni v naši veliki skupnosti, ki se imenuje FLRJ. (Močno vzkljanje: Trst je naš! Istra je naša! Svojega ne damo, tujega nečemo!). Borili se bomo še nadalje in ne bomo nikdar pozabili na krivico, ki so jo nam napravili na pariški konferenci. (Dolgotržno odobravanje.)

Nismo se trkali na prsa, ker smo imeli toliko ogromne žrtve, ki so prevelike za tako majhen narod, kakor smo mi. Sklicevali smo se na pravičnost, na zgodovinsko dejstvo, na zgodovinsko razloge, podali smo neizpodbitna dejstva o naših pravicah. Vse to, niti naše žrtve, ne kri, ne naše požigane vase, ne grobovi, ne naša oropana in porušena dežela, — se jih ni nikalo. Nič ni pomagalo, da bi se omeščale reakcionarne srce teh tako imenovanih demokratov. (Krepko odobravanje.)

testi). Vas pa je razveselilo, ko smo prehodili velik del naše države skupaj s našimi gosti, ko smo videli, da naše ljudstvo zaradi tega ni klonilo, da ni sklonilo glave, temveč je jo še bolj dvignilo, in da smo gleda v svoje bodočnost, trdno prepričano, da bo nekega dne doseglo to, do česar ima pravico. (Vzkliki: Tako je, tako je). Nikjer nismo slišali nobenega glasa: Zakaj pa se niste bolj borili!

Tovariši in tovarišice, to dokazuje, da je videlo vse naše ljudstvo to našo borbo, da je spremljalo vse naše ljudstvo od Djevdelije do Trsta to borbo s nepotostjo, da je bila ta borba naše delegacije in naše vlade sestavni del borbe vseh naših narodov. To dokazuje, da so vsi naši narodi s nepotostjo gledali, kaj se bo zgodilo. To dokazuje, da so vsi naši narodi jasno videli, da smo napravili vse, kar je bilo mogoče, vendar pa se ni dala sprito organizirane večine, ki je imela te vnaprej določene glasovalni načrti, ničesar več doseči. Za nas pa so ti glasovi manj važni kakor glasovi naših narodov. Za nas, dragi moji tovariši in tovarišice, se najvažnejši vsi glasovi, glasovi naših narodov. Ti glasovi pa govorijo, da bomo soglasni in enotni in da bomo vsi kot eden pevedali mednarodni reakciji: Kakšni vrst ne boste mogli razbiti, ker so naše vrste še čvrstejše, ker smo videli, kako ste in kaj ste. Zato bomo tudi v bodoče skušali boriti se kot eden in doseči to, česar nam sedaj nečemo dati. (Navdušeno odobravanje.)

S tega velikega zborovanja, dragi moji tovariši in tovarišice, se enkrat sporočamo pozdrave vsem tako s te kakor s one strani nekdanje meje. Bodite enotni in živite v bratstvu, slogi in ljubezni, ker je to zastava našega blagostanja, poročstvo, da bomo zgradili porušeno Reko, da bomo zgradili naše tovarne, naše šole, naše kulturne ustanove, naše boljše in srečnejše življenje. (Hočemo, hočemo!)

Naj živi FLRJ! Naj živi naše s svojjo prihodnjostjo večno bratstvo in enotnost!

Povratak poljskih gostov in maršala Tita v Beograd

Beograd 24. okt. Danes ob 20. uri se vrnil v Beograd visoki poljski gostje in predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz Tito. Z njimi je prispel tudi podpredsednik zvezne vlade in šef jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci Eduard Kardelj. (Vzkliki: Dol z reakcijo!)

Minister za industrijo v vladi FLRJ Boris Kidrič je govoril med povratkom poljskih gostov in maršala Tita v Beograd

Za kandidate v Ustavodajno skupščino smo izbrali svoje najboljšie predstavnike

Janez Hribar

Rodil se je kot kmečki sin 1. 1909. v Ložu. Po dovršeni osnovni šoli je delal na očetovem posestvu. Tako je spoznal trpljenje in garanje kmeta in ker je v njegovem domačem kraju razvila lesna industrija, tudi trpljenje delavca. Že leta 1935. je začel organizirati kmečko in delavsko mladino. Navduševal je za borbo proti diktatorskim režimom. Sodeloval je pri Zvezi kmečkih fantov in deklet in organiziral pomoč španskim borcem. Bil je med prvimi člani Društva prijateljev Sovjetske zveze in med njegovimi najboljšimi sodelavci.

Takoj po okupaciji je zapustil domačijo in se ves posvetil delu za Osvobodilno fronto. Izkazal se je kot politični delavec in kot vojak. S svojimi borci je bil v najtežjih borbah na Dolenskem, Notranjskem in na Primorskem. Borce je vzgajal tudi politično. Septembra 1944 je bil imenovan za komisarja VII. korpusa, kar je ostal do konca aprila lanskega leta; dobil je čin polkovnika.

Tov. Janez Hribar je minister za kmetijstvo v vladi LRS. Mnogo je storil za obnovo kmetijstva in splošnega gospodarstva v izseljenjskem pasu okraja Krško, kjer so ga volivci prve volivne enote izbrali za svojega kandidata v Ustavodajno skupščino.

Oton Zupančič

Rodil se je 1878 na Vinici v Beli Krajini. Šolal se je v Dragatušu, Novem mestu, Ljubljani in na Dunaju. Bival je nekaj časa na Nemškem in v Parizu. Bil je mestni arhivar v Ljubljani, dramaturg, generalni tajnik in upravnik Narodnega gledališča. Otona Zupančiča kot književnika, posebno kot pesnika, cenijo tudi izven naših mej. Leta 1899. je izdal prvo zbirko pesmi in napisal nato še 10 izvirnih knjig in 40 prevodov iz svetovne sodobne in klasične literature. Oton Zupančič je mojster naše besede, naš največji sodobni pesnik ter glasnik nove dobe.

Okupacije je preživel največ v bolniški sobi, kar pa ga ni oviralo, da se ne bi povezal z Osvobodilno fronto.

Dr. Miha Kambič je iz vrst »Preprodat in je bil član župne uprave Sokola. Kot zaveden in pošten Slovenec se je priključil borbi proti okupatorju takoj ob pričetu. V Osvobodilni fronti je sodeloval od leta 1941. Delal je v propagandnih organizacijah in bil tudi politikomisar mesta Ljubljane. — Ob Božiču 1942. so ga belogardisti aretirali in poslali v koncentracijsko taborišče Viscu, toda to ga ni odvrglo od OF. Po svoji vrnitvi v Ljubljano, je takoj zopet začel sodelovati. Ko ga je septembra 1944. okupatorska policija ponovno zasledovala, se je moral umakniti na osvobojeno ozemlje. Tu je bil namestnik upravnik Denarnega závoda Slovenije in član odseda za prehrano pri Predsedstvu SNOS-a.

Sedaj je dr. Miha Kambič minister za gradnje v vladi LRS in ga je ljudstvo okraja Smarje pri Jelšah — druga volivna enota navdušeno izbralo za svojega zastopnika v Ustavodajno skupščino LR Slovenije.

Semič Stane-Daki

Rodil se je 20. oktobra pri Sv. Leartu v Slov. gorah. Študiral je v Mariboru in v Ljubljani in delal predvsem v Sokolu. Tu je bil od leta 1938 v vodstvu tkov. opozelcije, ki je vodila borbo proti policijskim posegom JNS v sokolski organizaciji. Po zlomu Jugoslavije je bil v vodstvu demokratskega krila Sokolov in tako od prvega dne član OF. Leta 1941. je bil član okrožnega odbora OF za Ljubljano, 1942. pa je odšel v partizane, kjer je na osvobojenem ozem-

bil vpoklican v bivšo jugoslovansko vojsko, je po šestih mesecih pobegnil v Španijo. Spoznal je, da je bila vojaška služba za očuvanje beograjske čaršije borba proti ljudstvu in je vstopil v špansko Republiškansko armado, kjer se je boril za pravice zatiranih Špancev. Kot izredno hraber in neustrašen borec se je po dveh letih boja po Francovi vojaški zmagi umaknil v Francijo, kjer je bil interniran. Po prihodu Nemcev je pobegnil in se vrnil v domovino, kjer je leta 1941. postal partizan. Bil je komandant slavne Tomšičeve brigade in je s svojimi borci zrušil nešteto sovražnih postojank. Dobil je čin polkovnika in bil komandant divizije. Z odliko Prezidija AVNOJ-a je bil odlikovan z redom Narodnega heroja. Tov. Semič je član kontrolne komisije pri vladi LRS.

Tomo Brejč

Rodil se je 1. 1904 v Sp. Novakih na Cerkljanskem pri Idriji. Oče je bil rudar, mati pa poljska delavka. Sam si je do 23. leta služil kruh kot drvar.

Ze v domači vasi se je vneto udeleževal v izobraževalnem društvu. Zatrudi tega je moral 1. 1927 pobegniti pred fašisti v Avstrijo, kjer se je težko prebijal skozi življenje. V Avstriji je prišel v stik z naprednimi delavci, ki so ga navdušili za delavsko borbo. L. 1930 je prišel v Jugoslavijo, kjer je delal kot drvar in stavbnj delavec, obenem pa je sodeloval v borbi za zboljšanje življenja delavskega razreda. Zaradi tega je bil pred sodiščem za zaščito države v Beogradu obsojen na 18 mesecev ječe. Ko se je vrnil iz Sremske Mitrovice, je organiziral stavbinske delavce in jih uspešno povezal v delavsko gibanje, dokler ga niso jugoslovanske oblasti izgnale iz države. Odsel je v Francijo, kjer je delal med našimi izseljenci in pomagal naprednim delavskim organizacijam. L. 1939 se je skrivaj vrnil v Jugoslavijo, kjer je po kapitulaciji pomagal organizirati osvobodilno gibanje na Gorenjskem, zlasti v kamniškem okraju. L. 1942 je odšel na Primorsko, kjer je postal sekretar Pokrajinskega odbora OF za Primorsko. Italijanom se je posrečilo, da so ga ujeli. V italijanskem zaporu je preživel nad leto dni, nato pa je vnovič organiziral odpor proti okupatorju na Primorskem in pozneje v Beli krajini. Po osvoboditvi se je posvetil organizaciji sindikatov, bil je član nadzorne komisije pri IOOF in pomočnik načelnika oddelka za socialno skrbstvo pri Predsedstvu SNOS-a. Na kongresu ESZDNS je bil izvoljen za člana Glavnega odbora. Pozneje je bil imenovan za predsednika Federalnega zvoda za socialno zavarovanje v Sloveniji. Marča 1946 je bil imenovan za ministra dela v vladi Ljudske republike Slovenije.

Janko Rudolf

Rodil se je leta 1914. pri Sv. Križu nad Komendo in je svojo mladost preživel na očetovem posestvu. Nato se je v Ljubljani izučil za kovinjar-mehanika in delal v manjših ljubljanskih delavnicah in na Jesenicah. V času gospodarske krize v Jugoslaviji je bil večkrat brezposeln. Zgodaj je postal član delavskega gibanja. Sodeloval je pri demonstracijah proti fašizmu in v protidraginskih akcijah, ki so bile v Ljubljani.

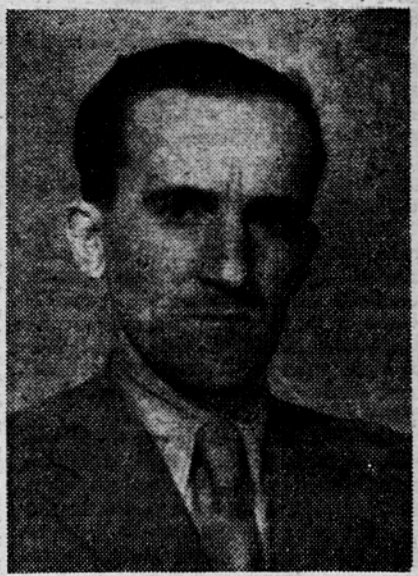
V OF je sodeloval od ustanovitve. Zasledovan po policiji je julija 1942. vstopil med partizane, kjer je kmalu postal komisar Serčerjeve brigade. Po kapitulaciji Italije je na Golem sodeloval pri ustanovitvi Ljubljanske brigade, kateri je bil komisar. Decembra 1943. pa je bil postavljen za komisarja 18. divizije in nato poslan na Primorsko, kjer je bil v težkih borbah 14. korpusa težko ranjen. Po osvoboditvi sodeluje pri delu sindikatov in v Zdrženju vojnih invalidov

Doma je iz Velikega vrha pri Rakeku. Njegov oče je bil kovač. Po osnovni šoli se je tov. Semič izučil za peka in je delal pozneje v Ljubljani kot pekovski pomočnik. Precej časa je bil medtem tudi brez dela. Ko je

Jugoslavije. Tov. Janko Rudolf je član federalnega odbora ESZDNSJ. Prva volivna enota okraja Rakek ga je izbrala za svojega kandidata v Ustavodajno skupščino LRS.

Maks Krmelj

Doma je iz Hotovelj pri Poljanah nad Skofjo Loko. Rodil se je 20. februarja 1910. in si je moral že v zgodnji mladosti sam služiti kruh. Bil je pastir, zidarski in mizarjski pomočnik, njegovo življenje je bilo trda borba za goli obstanek. Okusil je vse krivice in izkroščanje delovnega človeka. Po okupaciji se je takoj pridružil osvobodilnemu pokretu in bil med prvimi, ki so polagali temelje partizanskim odlinam na Gorenjskem. Za leta 1941. je postal partizan. Kot politikomisar bataljona je bil v borbi ranjen in nato dodeljen k političnemu delu na terenu. Do leta 1944. je bil sekretar Pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko, nato pa je bil na osvobojenem ozemlju na kmeziškem odseku SNOS-a. Tov. Krmelj je član IOOF in SNOS-a; kandidira v III. škofješki volivni enoti poljanske doline.

Iz predvolivnih sestankov po Mislinjski dolini

Četrta volivna enota prevajškega okraja smo! Na sestanku aktivistov smo predlagali za kandidata dva zasluzna in sposobna tovariša: Grčarja Jožeta (Metoda), dolgoletnega borca za pravice malega človeka in partizana iz leta 1941, ki je kot naš okrajni sekretar vsled pravičnosti in doslednosti splošno priljubljen, in ki je kot delovni inteligent bil že v stari Jugoslaviji kakor tudi še danes zastopnik interesov delovnega ljudstva.

Vrstijo se sestanki za sestanki, po dolini in po gorskih vascah. Ljudstvo se v polni meri zaveda važnosti teh volitev, kar vedno bolj dokazuje z obilnim obiskom in z živim poseganjem v diskusijo.

Posebno živahnost kažejo vaški sestanki, kjer se sprosti v razgovoru naš kmet in delavec. V št. Vidu nad Valdekom, v kraju, ki je bil vseskozi pozabljen v stari Jugoslaviji zaradi oddaljenosti, so v nedeljo zborovali na zgodovinsko važnem kraju: na pogorišču poslopja, kjer so švabi zažgali 7 ujetih ranjenih partizanov — že v jeseni leta 1942. Tu so matere in očetje solznih oči sprejeli iskreno zahvalo starega partizana tov. kapetana Vasje, ki je v imenu vseh partizanov govoril št. Vidčanom. V diskusiji so ti gorski kmetije pokazali veliko živahnost v političnih vprašanjih. Pa tudi važna gospodarska vprašanja so obravnavali, tako pereče vprašanje lova, obnovitvenih zadrug itd. Tudi žene so posegale za vprašanji in pritrjevanji; pokazale so, da se zavedajo velikega pomena teh volitev tudi one. »Seveda bomo ... mevali na dar volitev z dolinci, pri nas morajo že dobro izpasti.«

Ljudstvo iz požgane Graške gore, kjer so se stalno ustavljale naše vojne enote in ki je razneroma najtežje trpela, se pa upravičeno pritožuje, da preveč pozabljamo nanje. »Ponoči smo vstajali, da smo šli na mitinge, danes pa komaj vsake kvatre pride kdo ma' o pogledat sem gor.« Volit bomo pa šli, jasno. Saj vedno da bodo naši domovi obnovljeni po prizadevanju nas vseh v okviru Osvobodilne fronte.« se oglasil pridna obveščevalka Andričeva.

Legenčani so v času osvobodilne borbe dali od sebe mnogo. Največje pohorske bolnišnice so skozl leto vzdrževali. Ker so bili ob zadnjih volitvah preveč nasedali reakcionarni propagandi in niso volili najboljšie, se hočejo tem bolj izkazati ob teh volitvah, pravijo. Mladina in žene se že pripravljajo in so tudi sk'emile tekmovali v okrasitvi in organizaciji z drugimi volišči.

V Golavabuki se je zgodil zanimiv primer, ko je stari očka — dober naš človek, po končanem sestanku, dejal: »Meni pa je človek, od katerega sem dobil agrarno zemljo, dokazoval, da je boljše, če ne grem na volišče.« Sedaj je šele razumel, čemu reakcija tako prečkano hujsko ljudi, naj ne volijo. A tudi dobri Golavabučani se ne bodo dali premetiti takim »ptičkom«. Po dolini pa mladina in starna tudi tekmuje, da doseže prvenstvo v okrasitvi in udeležbi.

V mestu Sloveogradec so volivni sestanki dobro obiskani, a manj važni kot na podeželju. Porazgublja pa se reakcionarna propaganda, ko je očividno, da je vse ljudstvo pozitivno usmerjeno in da nič ne doseže. Omi pomiglavci, ki so toliko lažnih vesti vrgli med narod, pa sramotno povešajo g.ave.

Foto Marjca.

Minister tov. Boris Kidrič na velikem predvolivnem zborovanju v Celju

Celje, 25. okt. Nocoj je bilo v Celju veliko predvolivno zborovanje, na katerem je govoril minister za industrijo in vladi FLRJ tov. Boris Kidrič, kandidat druge volivne enote celjskega okraja. Iz mesta in okolice se je zbrala večstošglava množica, ki je do kraja napolnila lepo okrašeni trg pred palačo okrajnega Ljudskega odbora. Na okrašenih kamionih in vozovih so se pripeljali savinjski hmeljarji, ki jih je okupator gospodarsko skoro uničil, prikoračali so delavci celjske industrije, železarji iz Stor, tekstilci in železničarji ter množice Celjanov, ki so veselo in pristržno pozdravljali svojega kandidata, katerega že davno poznajo kot enega izmed največjih in najbolj doslednih borcev za pravice udelovnega človeka.

Ob pričetu zborovanja je govoril sekretar okrožnega odbora OF Popit Franc, ki je v imenu vsega ljudstva celjskega okrožja pozdravil kandidata, nakar je povzel besedo tov. Boris Kidrič sam.

V svojem govoru je minister tov. Boris Kidrič spomnil ljudstvo na pravkar končano težko borbo naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu za pravične meje, nakar je govoril o prav tako težki borbi našega naroda,

da bi zboljšala življenje in zaceli rane, ki so mu jih zadali njegovi sovražniki, tuji in domači. Očrtal je napore naših ljudskih oblasti, da povzdignejo in razvijejo naše gospodarstvo, kar se jim je doslej popolnoma posrečilo. Poudaril je, da se lahko pri svojih naporih za povzdigo našega gospodarstva popolnoma zanesemo na svoja največja prijatelja in zaveznika, na zadržni sektor, potem pa je podčrtal tudi važnost poštenih elementov v privatnem sektorju, ki so krepka opora in pomoč državnemu in zadržnemu sektorju. To so tisti elementi, ki pravilno razumejo, da mora tudi privatni sektor služiti predvsem vsemu ljudstvu. Opozoril je svoje volivce na naloge, ki nas še čakajo pri izgradnji našega gospodarstva in resnične ljudske oblasti, poudaril pa je, da so nam naši dosedanja uspehi pokor zmag tudi v bodoče.

Množica je s krepkim in dolgotrajnim vzklikanjem pozdravila besede tov. Borisa Kidriča.

Po njegovem govoru so se razvile po mestu spontane manifestacije za cilje Osvobodilne fronte in volitve v prvo ustavodajno skupščino slovenskega naroda. Tako se je Celje pripravilo za nedeljske volitve.

Predvolivna delavnost v grosupeljskem okraju

V grosupeljskem okraju je zelo živahna volivna razgibanost. V zadnjih dneh so bila volivna zborovanja, na katere so prihajali ljudje na okrašenih vozovih z zastavami in sprevidni. Večja volivna zborovanja so bila v Vel. Laščah, Grosuplju, Ivančni gorici, Dobrepoljah, V Vel. Laščah je govoril kandidat tov. Matija Malešič in namestnik Hočevar. Udeležba je bila velika, okrog 1600 ljudi. V nedeljo je bilo veliko zborovanje v Ivančni gorici, na katerega je prišlo preko 2000 ljudi, kar je mnogo za ta okoliš. Zlasti je bila velika udeležba iz Suhe Krajine, odkoder se je pripeljal iz smeri Zagradca 32 okrašenih voz. Vseh okrašenih voz je prišlo preko 60. Značilen primer za predvolivno razgibanost Suhe krajine je Zagradec, ki je napovedal volivno tekmovanje vsem voliščem okraja Ljubljana-okolica in okraja Grosuplje.

Na predvolivnem zborovanju v Grosuplju je bilo nad 1200 ljudi. Predvolivno zborovanje je bilo tudi na Krki, v Dobrepoljah in drugje. Zala napoveduje tekmovanje voliščem Grosuplje, Račna, Polica in škokanju. V Stični so napovedali tekmovanje vsem krajem okraja Grosuplje. Grosuplje pa je napovedal tekmovanje okraju Rakek in škofja Loka.

Volivni sestanki v okraju Kočevje

Na Kočevskem je bilo več dobro obiskanih volivnih sestankov. Manjši vaški sestanki so bili v Veenabahu, v Preži, Prežuljah in v Gornji ter. v Dolnji Brigi.

Na sestanku v Kužlju so obravnavali vprašanje zaposlitve ljudi, ki so se bavili s krošnjarnjem. V Jakšičih, v Potoku, Fari in v Slavskem Jazu so volivci razpravljali o gospodarskih vprašanjih. V vseh vaseh se ljudstvo v navdušenjem pripravilo na volitve. V vaseh Zaga, Podstane, Vimel, Banja loka in Nova sela so ljudje na sestankih izrazili tudi svoje zadovoljstvo zaradi izplačila obveznic NOV in POL, ki so ga pred kratkim sprejeli. V dolini Kolpe je bil z navdušenjem sprejet pričetek gradnje ceste Fara — Lebitmlin. Cestišče bo zgrajeno na trasi, ki je bila med borbo eden naj-

bolj uporabljenih prehodov in so jo zato nazvali »partizanska cesta«. Ljudstvo želi, da bi se po nazivu, ki je cesta zaslužila med vojno, tudi imenovala. Nova cesta bo povezala Kočevsko in Belokrajino.

Na sestankoma v Zapotoku in v Mlaki so sklenili, da pojejo na volišče skupno in z zastavami. Večji in manjši sestanki so bili te dni tudi v Sajevarju, v Bukovici, na Vrhu, v Ravnem dolu pri Sodražici, v Dolenji vasi, v Globelu, v Mozelju, Nemški loki, Koprivniku in v drugih vaseh.

Kočevje je napovedalo volivno tekmovanje Črnomlju, Ribnica Kočevjska, Dol. vas Fari, Rakitnica Koprivniku, MOOF Kočevje Novemu mestu, Šalka vas Dolgi vasi in Ljavidu. Tekmovali bodo predvsem v volivni udeležbi.

Minister Boris Kidrič je večer govoril na volivnem zborovanju v mladinski dvorani v Ljubljani o gospodarskih vprašanjih

Na Pokljuki obnavljajo turistične naprave

Visoka planota Pokljuka je ena najlepših planinskih postojank in je vabljiva poleti in pozimi. Ima vse pogoje za razvoj turizma, zimskega športa in alpinizma. S svojimi lepimi smrekovimi gozdovi, prostranimi pašniki in planinskimi travniki, za katerimi se dviga Triglavsko pogorje.

Pokljuka je med okupacijo mnogo trpela, borba je sledila borbi. Nemci in domači izdajalci so v onemogućen besu uničevali turistične naprave. »Sport hotel«, hotel »Pokljuka« na planini Gorenjčak in vse stavbe na Mrzellem studencu so postale žrtev plemenov, notranjščina planinskih koč na Gorenjku je bila izropana in razbita.

Naša ljudska oblast je za obnovo Pokljuke takoj storila potrebne korake. SNOS je pred kratkim obnovil dr. Verhunečev vilo, upravo »Turisti hotel« na gradi na stavišču bivšega »Sport hotela« dvonadstropno zidano stavbo, ki jo imela 80 sob, veliko jedilnico, pošto, telefon, centralno kurjenje in električno luč. Gradbeno dela napredujejo tako, da bodo spodnji prostori in prvo nadstropje že 25. decembra izročeni svojemu namenu.

Mladina Podkrajja si je postavila svoj dom

S sodelovanjem pri obnovitvenih delih in z gradnjo javnih poslopj mladina Juljske krajine nadaljuje svojo borbo za priključitev k Jugoslaviji.

Tako je mladina vasi Podkraj v postojnskem okraju ta mesec slovesno odprla nov mladinski dom, ki ga je zgradila sama s prostovoljnim delom. Za otvoritev so pripravili kulturno prireditev, ki so se je udeležili prebivalci Podkrajja in okoličani. Pevski zbor je pod vodstvom tov. Stefana Gnezda zapel nekaj pesmi, dramska družina pa je podala igrjo »Krivoprislužnik«. Na splošno željo sta zapeli tudi pionirki Mikuzevi. Kljub temu, da so se prireditelji trudili za dobro izvedbo, so bile v podajanju tudi napake, ki jih bo pa mladina sedaj, ko ima primerne prostore, kmalu odpravila. — Štefa.

V času predvolivnih zborovanj smo sprejeli iz vseh krajev Slovenije veliko število dopisov o predvolivni živahnosti v posameznih krajih. Od vseh smo zaradi pomanjkanja prostora lahko objavili samo nekatere, ostale pa smo uporabili kot gradivo in so nam koristili pri našem delu. Vsem, ki so nam pošljali dopise o predvolivnih zborovanjih ali ki so nam na kakršen koli način pomagali, da bi lahko objektivno poročali o veliki politični zavesti našega ljudstva, o njegovih več kakor enomesečnih naporih na gospodarskem, političnem in kulturnem področju za priboritev prve Ustavodajne skupščine LRS, se tovariško zahvaljujemo.

Uredništvo.

TEKME V DELU POVEČUJEJO PROIZVODNJO!

Niti za trenutek ne smemo pozabiti, da je naš nacionalni obstoj in bodoči razvoj mogoč izključno samo pod pogojem obranitve skupnosti enakopravnih jugoslovanskih narodov!

Miha Marinko

KINO „UNION“

PRIKAZUJE DOKUMENTARNI FILM

»MLADINA GRAD«

»TRIGLAV — FILM«

Scenarij in režija: France Stiglic

Uglasba in orkester: Bojan Adamič

Spremi tekst: Sergej Vošnjak

Film o delovnih akcijah slovenskih mladinskih brigad

SOVJETSKI „KINO KONCERT“

FILMSKI TEDNIK:

NOGOMETNA TEKMA CDKA : PARTIZAN (Jugoslavija) v Moskvi

Predstave ob delavnikih: 16.15, 18.15 in 20.15

ob nedeljah in praznikih: 15., 17., 19. in 21. uri

Mali oglasi

SLUŽBO ISCEJO

TOVARŠICA, trg. naborna, vezirana v gostilniški stroki, aglina, pridana in postena. Iščo službe kot natakarica ali prodajalka kjerkoli. Cenjene ponudbe prositi na ogl. odd. »Slov. poroč.« 23.77-1

SLUŽBO DOBE

MIZARSKI POMOČNIK, vojašinske prost. se sprejme v stalno službo. Plača po dogovoru. Bardorfer Jožef, izdelovanje okenskih rolet, Menges. 23.719-2

ZASLUŽEK

MEHANIČ prišel na dom popraviti ali očistiti vsakovrstne šivalne stroje. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 23.86-1

PRODAM

ČEVLJARSKI ŠIVALNI STROJ, cilindrični skoraj v novem stanju, prodam. Lehen Jakob, Dob. Borovnica. 23.749-5

ROČNO TLAČNO CRPALKO z manometrom do 2 atm., kasetna stanca z orodjem, rezilnik za cestni navoj, železno pečico z dim. cevjo prodam. Prezej, Resljeva cesta 30. 23.917-5

KUPIM

ZLOZLJIVO ŽELEZNO POSTELJO kupim. Naslov v oglas. oddel. »Sloven. poroč.« 23.821-6

ZAMENJAM

DVOSEBNO STANOVANJE v centru zamenjam za enosebno istotako v centru. Ponudbe prositi na ogl. odd. »Slov. poroč.« 23.914-7

POSEST

STAVBENO PARCELO ALI HIŠO kupim ob Tyrševi, Vilharjevi ali Masarykovi cesti. Ponudbe prositi na oglas. oddel. »Slov. por.« pod »Posest 1946.« 23.786-8

V NAJEM

GOSTILNIŠKE LOKALE, po možnosti opremljene z vsem inventarjem za manjšo odkupino, najraje v okolici Ljubljane ali pa v kakem industrijskem kraju iščem. Pisarne ponudbe na ogl. odd. »Sloven. poroč.« pod značko »Gostilna.« 23.865-9

RAZNO

DJAKA sprejemam v svo oskrbo. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 23.776-14

POZOR! Danes je oglasni oddelek odprt za stranke samo do 12. ure Mali oglasi se sprejemajo do pol 12. ure

SADNO DREVJE raznih vrst, cizlizirano (razkuženo) pod nadzorstvom drž. oblasti, oddajamo od 27. oktobra 1946. dalje. Odjemalci se na to opozarjajo. Drevesnice: Černe, Perko, Brecljnik — Ljubljana-Siška. 23.911-14

ENOBNO STANOVANJE s kopalnico, komfortno in Zagrebu zamenjam za enakega v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. poroč.« pod »Zagreb.« 23.743-14

Angela Petač

Dotrpela je naša ljubljena hčerka, mamica, sestra, teta, in svakinja

Ivan Magdič

Pogreb nepozabnega pokojnika bo s soboto 26. oktobra ob 17. z žal. kapele sv. Marije, k Sv. Križu.

BABNIK RUDOLF - BORIS

Njegove zemeljske ostanke bomo prepeljali v Ljubljano v soboto 26. t. m. in jih položili v kapele sv. Krištofa na žalah.

Avgusta Lešnika

Na celjsko okoliško pokopališče, od koder bo pogreb dne 27. oktobra 1946 ob 16. uri.

Koncilija Anton - Dušan

Ob tej priliki izrekamo iskreno zahvalo organizaciji OF v Mengšu in Topolah za izvedbo, sodelovanje in navzočnost pri pogrebu padlih borcev ter za krasne vence, vojaški edincij v Mengšu za častno stražo in udeležbo pri sprejmu; meniški godbi in pevskemu zboru za žalostinke; tov. Kržanu, slovensku upravitelju v Mengšu, za ganljive besede ob grobu padlih borcev in č. duhovščini za izvršitev pogrebniš. obredov. Zahvaljujemo se vsem organizacijam, prijateljem in sorodnikom za krasne vence in cvetje, s katerimi ste zasuli grobova padlih borcev. Iskrena zahvala vsem, ki ste v tako velikem številu spremlili padla borca na zadnji poti in jim tako izkazali poslednjo čast, nam pa izrekli tolažilne besede ob težki izgubi.

Koncilija Miha - Saša

Ob tej priliki izrekamo iskreno zahvalo organizaciji OF v Mengšu in Topolah za izvedbo, sodelovanje in navzočnost pri pogrebu padlih borcev ter za krasne vence, vojaški edincij v Mengšu za častno stražo in udeležbo pri sprejmu; meniški godbi in pevskemu zboru za žalostinke; tov. Kržanu, slovensku upravitelju v Mengšu, za ganljive besede ob grobu padlih borcev in č. duhovščini za izvršitev pogrebniš. obredov. Zahvaljujemo se vsem organizacijam, prijateljem in sorodnikom za krasne vence in cvetje, s katerimi ste zasuli grobova padlih borcev. Iskrena zahvala vsem, ki ste v tako velikem številu spremlili padla borca na zadnji poti in jim tako izkazali poslednjo čast, nam pa izrekli tolažilne besede ob težki izgubi.

UMETNIŠKA PRIREDITEV pod vodstvom Avdiča OBISČITE VSI zabavno umetniško PRIREDITEV, V DVORANI KINA »UNION«, ki bo samo v ponedeljek dne 28. oktobra 1946. Začetek ob 20.

Po tej predstavi odpotuje umetniška skupina drugam, v vse kraje Slovenije. — Z velikim uspehom in navdušenjem se vam nudita dve uri zabave in humorja. Vsa obiskovalca bo prisel na svoj račun. — Preskrbite si pravočasno vstopnice, ki se prodajajo dnevno pri blagajni kina »Union« od 10.—12 in od 15.—20. ure.

Pod vodstvom najboljšega komika in razveseljivalca občinstva »AVDICA. 5507-A

Pridno in vestno žensko

Za vsa domača dela in kuhanje išče majhna družina v Zagrebu. Če bo ustrežala, je osigurana za več let.

Pisati ali javiti na: Rudelič, Zagreb, Zagorska 27. Telefon 23-821.

Zapustila nas je po težki bolezni naša ljubljena mama, stara mama in sestra

MATILDA MIHOČ

učiteljica v pokoju in vdova po zdravniku

Pokopali jo bomo v soboto 26. t. m. dopoldne v Ljutomeru.

Ljutomer, Maribor, Trst, Sv. Jurij pri Celju, 23. oktobra 1946

Zalujoči: NADA, por. LOBNIK, hčerka; DR. LOBNIK BORIS, zet; MILENA in ŽIVA, nečakinji; ter rodbine SERSEN in KAVČIČ

MARA CILENŠEK roj. Voršič

strokovna učiteljica v pokoju

Pokopali jo bomo v soboto 26. oktobra ob štirih popoldne na pokopališču v Trzinu.

Trzin, 24. oktobra 1946.

Zalujoči: MATI, MOŽ, OTROCI in ostalo sorodstvo

BABNIK RUDOLF - BORIS

komandant IV. jurišnega bataljona, XIII. Bračičeve brigade, XIV. udarniške divizije

Njegove zemeljske ostanke bomo prepeljali v Ljubljano v soboto 26. t. m. in jih položili v kapele sv. Krištofa na žalah.

Pogreb bo v nedeljo 27. t. m. ob 15. na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 26. oktobra 1946.

Globoko žalujejo: ANTON, oče; MARIJA, mati in KAROL, brat

Koncilija Anton - Dušan

Ob tej priliki izrekamo iskreno zahvalo organizaciji OF v Mengšu in Topolah za izvedbo, sodelovanje in navzočnost pri pogrebu padlih borcev ter za krasne vence, vojaški edincij v Mengšu za častno stražo in udeležbo pri sprejmu; meniški godbi in pevskemu zboru za žalostinke; tov. Kržanu, slovensku upravitelju v Mengšu, za ganljive besede ob grobu padlih borcev in č. duhovščini za izvršitev pogrebniš. obredov. Zahvaljujemo se vsem organizacijam, prijateljem in sorodnikom za krasne vence in cvetje, s katerimi ste zasuli grobova padlih borcev. Iskrena zahvala vsem, ki ste v tako velikem številu spremlili padla borca na zadnji poti in jim tako izkazali poslednjo čast, nam pa izrekli tolažilne besede ob težki izgubi.

Koncilija Miha - Saša

Ob tej priliki izrekamo iskreno zahvalo organizaciji OF v Mengšu in Topolah za izvedbo, sodelovanje in navzočnost pri pogrebu padlih borcev ter za krasne vence, vojaški edincij v Mengšu za častno stražo in udeležbo pri sprejmu; meniški godbi in pevskemu zboru za žalostinke; tov. Kržanu, slovensku upravitelju v Mengšu, za ganljive besede ob grobu padlih borcev in č. duhovščini za izvršitev pogrebniš. obredov. Zahvaljujemo se vsem organizacijam, prijateljem in sorodnikom za krasne vence in cvetje, s katerimi ste zasuli grobova padlih borcev. Iskrena zahvala vsem, ki ste v tako velikem številu spremlili padla borca na zadnji poti in jim tako izkazali poslednjo čast, nam pa izrekli tolažilne besede ob težki izgubi.

DR. JIRI BENES

V nemškem suženjstvu

»Ali se zavedate, kaj pomeni za vas, taka zavrnitev?« ga je vprašal poveljniški taborišča. »Povsem točno!« je odvrnil Ludwig. Poveljniški taborišča je poklical Georga Thomasa in mu sporočil, da je drugi taboriščni starešina odstavljen, ker se je branil izvršiti usmrtnih in naj tiste tri Ukrajince obesi on sam. On pa se je tudi branil, kajti zavedal se je, da je sicer hudo, če odloži, toda po Ludwigevem ravnanju bi bilo še huje, če ne bi. Taboriščni poveljnik je moral usmrtnice odložiti. Za rablja se je prostovoljno prijavil omenjeni nepobojljivi zločinec. Ponudbo so sprejeli in ta zločinec, ki so ga nemška sodišča spoznala za nevarnega ljudskemu imetju in so ga tako obsodila do konca življenja na bivanje za žico, nabit z električnim tokom, je bil imenovan za prvega starešino taborišča Dore, za gospodarja nad imovino in življenjem več tisočev ljudi. Propalost takšnega ravnanja so esesovci razumeli že po treh mesecih, ko so morali svojega taboriščnega starešino zapreti, ker je taborišču ukradel in prodal civilistom za nekako sto deset tisoč mark cementsa. In spet si lahko zamislimo razmere v taborišču Dori — sedaj že v delovnem taborišču Mittelbau — po dejstvu, da je bil že po dveh mesecih izpuščen iz taboriščnega zaporja in so ga spet postavili za kapa nadzornikov v predoru. Z njim so bili izpuščeni vsi njegovi sokrivci, ki so postali nadzorniki. Sedaj pa je bil prvi taboriščni starešina in rabelj. V nedeljo po zboru so morali vsi ujetniki ostati na mestu. Na zboru prostor so prinesli preprosta večala, podobna drogu za iztepanje prahu. Novi taboriščni starešina je na prečnik zavezal tri zanke iz močne centimeterske vrvi, pod večala

pa je dal prinesiti mizo. Tri obsojence so pripeljali iz bunkerja in jih prisilili, da so stopili na mizo. Taboriščni starešina je zlezal za njimi in jim zataknil zanke na vratih. Stali so tam blede kakor papir. Srednji, mlad, šibek fant je bil z jeklenimi sponami sponjen z obema stranskima, njegova tovariša na levi in desni pa sta imela eno roko prosto. Bledi, toda mirni, so morali stati z zanko na vratu ves čas, ki ga je potreboval taboriščni tolmač, da nam je v štirih jezikih esesovcev Himmler ukazala, naj se jih obesi. Potem pa jim je taboriščni starešina izpodmaknil mizo. Srednji, ki je bil priklenjen, je obvisel mirno, samo njegove zvezane noge so trzale nekaj minut. Mož na njegovi desnici je mahal s prostro roko in je nekajkrat, morda nevede, zagrozil okoli stoječim esesovcem, potem je za hip mirno obvisel, nato pa znova vzdignil roko in mahal z njo, kakor človek, ki nekaj zanika. Najtežje pa je umiral tretji. To je bil močan, težek človek, nekaj nad petindvajset let star. Najprej je obvisel, ne da bi se dvignil. Potem pa je — obesenek, ki je visel v zanki — vzdignil svojo nezvezano roko, otipal vrh nad svojega, si jo ovil okrog zapestja in se s strašno močjo pognel za nekaj centimetrov navzgor in vlek za seboj tudi roko obesena zraven sebe. Prav vidno je halstal za zrakom. Toda ni zdržal dolgo... Roka mu je utrujeno omahnila in spet je visel samo na vratu, odpiral in zapiral oči, trzil z nogami, z roko pa kazal na esesovce, ki so s taboriščnim starešino tekali okrog vešal, da bi si ga ogledali z vseh strani in ga fotografirali v najbolj čudnih pozah. Visel je in petnajst tisoč bledih, od groze otrpelih gledalcev je upalo, da je že konec. Pa je vendar ponovno vzdignil roko, si spet ovil vrh okoli zapestja in se potegnil navzgor, sedaj prav visoko, iztegnil pomodreli jezik daleč iz ust, da mu je visel kakor kos pomodrega mesa prav do brade in se trudil, da bi dihal. Seveda se ni obdržal dolgo. Glava mu je že omahnila postrani, toda življenje še ni bilo ubito. Spet in spet je dvigal roko in vsi smo videli, kako je stisnil pest in z njo grozil smejočim se Nemcem. In še enkrat je zgrabil vrh, toda zmanjkalo mu je moči. Več kot

deset minut je tako umiral. Ne vem, kaj si je mislil vsak izmed teh petnajstih tisočev ujetnikov, ki so morali vse to gledati. Nekateri so omedleli. Drugi so si z rokami zakrili obraze in se trudili, da ne bi gledali na vešala. Spet so si stiskali pesti tako, da so jim členki postali blede. Sam pa sem gledal. Tam so viseli trije slabo obeseni in esesovci so tekali okrog njih, da jim ne bi ušel nit trzilja bolesti in izbuljenih oči. Deset minut. Toda vsaka minuta je bila večnost. Premišljeval sem o smislu vsega tega, o tem, zakaj je nastala ta roparska vojna, ta roparski napad na človeštvo največji in najsmotnejši. Premišljeval sem, zakaj prav za prav tako nečloveško umirajo tisoči in stotisoči in milijoni ljudi? Zakaj je vse to in kdo je to zakrivil? Nacisti? Da! Toda vsak dan in vedno znova, kadar sem videl okrog sebe Nemce, ki so jih nacisti zaprli v ujetniško taborišče, sem se prepričeval, da niso krivi samo oni. Nacisti so vse to poteli in organizirali. Toda s pristankom vseh Nemcev. A sedaj so ti trije Rusi umirali tako strašne smrti, ob vidnem in neprikritem odobravanju okoli stoječih nemških ujetnikov. S kretanjami in besedami so izražali svoje zadovoljstvo, da umirajo Rusi, umirajo tujci in zadovoljni so bili, da so videli umirati človeka tako dolgo. Ne verujem, da bi mogel kdoli verjeti, če bi o tem pričal en sam. Vem, da bi marsikdo dvomil, koliko je resnice in mojem pripovedovanju o tem, kako so bili nemški ujetniki prav tako ko nemski pričarji veseli in zadovoljni, ko so videli na tak način ubitega človeka. Lahko se zasliši katerega koli izmed šest sto čških ujetnikov, ki so bili takrat v Dori in ugotovilo se bo, da je moja izjava resnična.

Trudim se, da bi jemal vse tako, kakor je. Trudim se, da bi razumel dejanje vsakega človeka in da bi doumel vzroke in nagibe njegovega ravnanja. Vem, da razumeti pomeni odpustiti. Tistega dne pa sem se zakrnil. In če bi mogel odpuščati vse, kar so storili meni in moji družini, če bi mogel pozabiti vse trpljenje in hujske kot zverinsko umiranje tisočev v Oswiecymu, če bi šel lahko preko tega, kakšna sreča je bila smrt tolikim ljudem in Dori, če je bila nagla, in tudi če bi se mi posrežilo pregnati smrt teh treh iz mojih sanj — vendar nikoli ne bom pozabil in nikoli ne bom odpustil, da so se Nemci smejali, ko so ti trije umirali takšne smrti.